

19. september - Svetový deň darcov kostnej drene

Národný register darcov kostnej drene vznikol v roku 1995 na Klinike hematológie a transfuziológie v Bratislave. Cieľom tohto registra je nájsť vhodného darcu na transplantáciu kostnej drene pre pacientov s leukémiou, malígnym lymfómom, myelodysplastickým syndrómom, mnohopočetným myelómom a inými závažnými chorobami krvotvorby. Národný register je súčasťou siete registrov celého sveta a jeho úlohou je okrem iného aj zabezpečenie dovozu transplantátu.

Dobrovoľným darcom kostnej drene sa môže stať zdravý dospelý človek vo veku 18 - 45 rokov s telesnou hmotnosťou viac ako 50 kg. Nesmie mať hepatitídu typu B alebo C, HIV pozitivitu, chronické ochorenia a v minulosti neprekonal TBC. Taktiež je vylúčená závislosť na alkohole, či drogách.

Darca kostnej drene je po vstupných vyšetreniach zaradený do databázy a čaká, či sa objaví pacient, s ktorým má zhodné HLA znaky. Ak sa taký pacient objaví, darca sa následne podrobí ďalším laboratórnym vyšetreniam a celkovému vyšetreniu zdravotného stavu a až potom sa môže pristúpiť k samotnému **darovaniu krvotvorných buniek**.

Darovanie krvotvorných buniek je možné 2 spôsobmi, a to buď odberom periférnych kmeňových buniek alebo odberom kostnej drene. Spôsob odberu závisí od preferencie darcu a od požiadaviek transplantáčného centra.

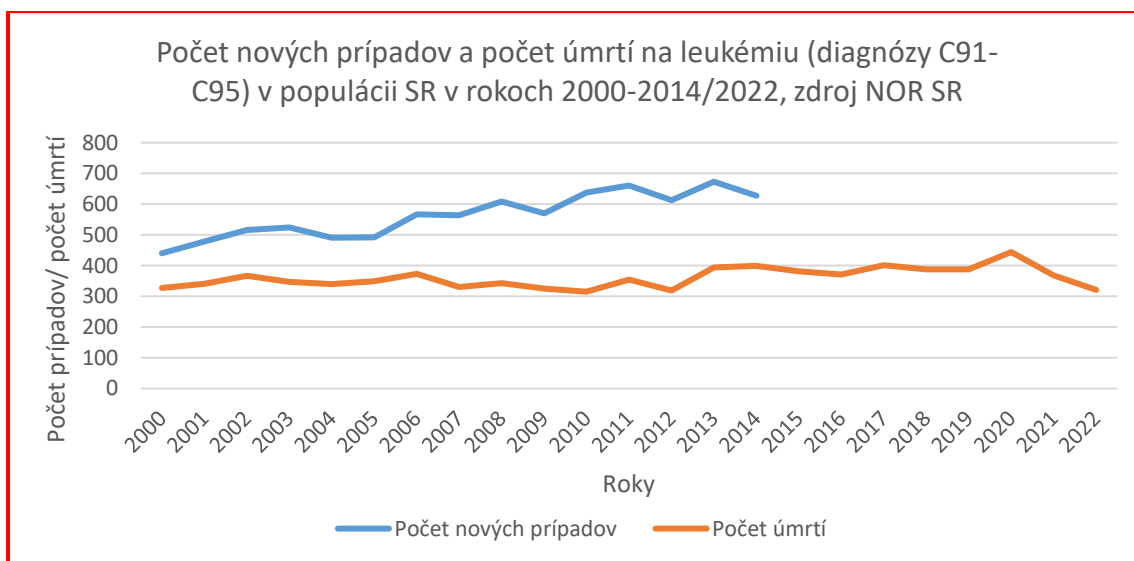
Viac informácií o Národnom registri darcov kostnej drene, požiadavkách na darcov, darovaní a transplantácii krvotvorných buniek nájdete na webovej stránke:

<http://www.registerdarcovkostnejdrene.sk/>.

Prvá úspešná transplantácia kostnej drene bola vykonaná v roku 1968 s Seattli.

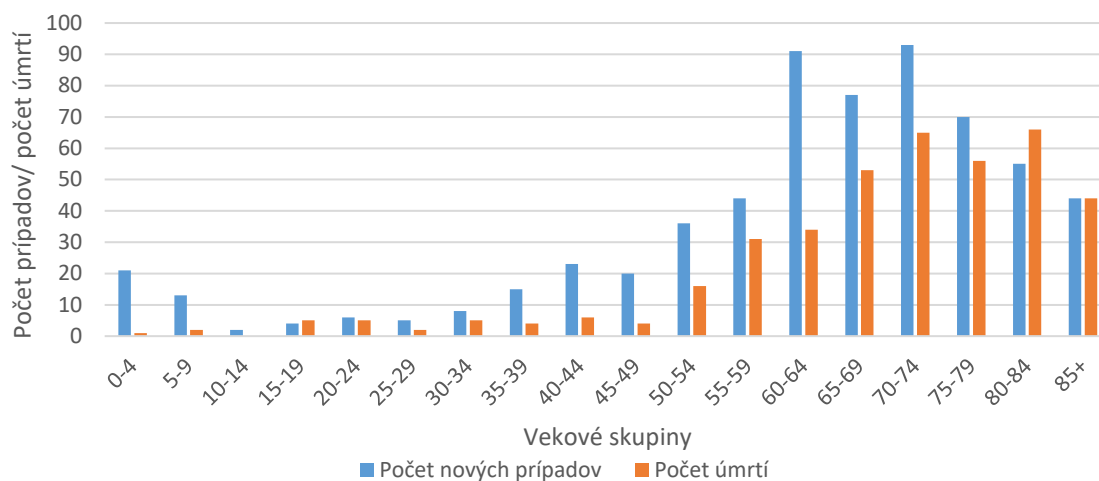
Na Slovensku sa uskutočnila prvá transplantácia kostnej drene u dospelého pacienta **v 80. rokoch 20.storočia**, prvá transplantácia kostnej drene u dieťaťa v roku 1995 - bola to súrodenecká transplantácia u 8-ročného dieťaťa. V súčasnosti u nás každoročne podstúpi transplantáciu kostnej drene viac ako 200 pacientov.

Leukémia je zhubné ochorenie krvi, pri jej liečbe sa využíva transplantácia kostnej drene. **Na Slovensku sa každoročne diagnostikuje viac ako 600 prípadov leukémie** a približne 400 pacientov ročne na túto diagnózu zomrie.

V detskom veku sú leukémie najčastejším onkologickým ochorením. Výskyt leukémie stúpa s vekom a najviac prípadov pozorujeme vo vyšších vekových skupinách, najmä **po 60. roku veku**.

Počty nových prípadov a počty úmrtí na leukémiu (diagnózy C91-C95)
v populácii SR v roku 2014 podľa vekových skupín, zdroj NOR SR

Použité zdroje informácií: <http://www.registerdarcovkostnejdrene.sk/>, <https://www.noisk.sk/>.

Spracovala: MUDr. Ľudmila Kutáková, konzultant NOI pre epidemiológiu